

TLENEK SIARKI

toksyczny, niebezpieczny dla zdrowia gaz. Do organizmu wchłania się przez układ oddechowy. Wraz z krwią przedostaje się do tkanek i narządów, kumulując się w tchawicy, oskrzelach, węzłach chłonnych, śledzionie, wątrobie, mózgu. Może powodować podrażnienie lub uszkodzenie układu oddechowego, powstawanie infekcji i stanów zapalnych, które z czasem mogą przerodzić się w zmiany nowotworowe.

TLENEK WĘGLA, TZW. CZAD

uwalnia się, gdy w czasie spalania nie jest dostarczana odpowiednia ilość tlenu do pełnego spalania paliwa (np. drewna, oleju, ropy, benzyny, czy gazu). Tlenek węgla wiąże się z hemoglobina o 300 razy szybciej niż tlen, co blokuje przepływ tlenu w organizmie. Jest bardzo szybko wchłaniany do krwiobiegu, powodując niedotlenienie organizmu, które może prowadzić do zatrucia, a nawet śmierci. Zatrucie tlenkiem węgla bywa mylone jest z objawami grypy. Pojawia się wówczas ból głowy, zmęczenie, nudności, podwyższone tętno, a przy poważniejszym zatruciu również wymioty, omdlenia, drgawki i problemy z oddychaniem. Duże stężenie czadu w ciągu kilku minut może doprowadzić do śmierci. Częstymi przyczynami ułatwienia się czadu są niesprawne palniki, piecyki i instalacje gazowe, niedrożne kominy, niesprawna wentylacja.

JAK POSTĘPOWAĆ Z ODPADAMI?

Posegregowane odpady komunalne są odbierane od mieszkańców gminy co dwa tygodnie, zgodnie z harmonogramem odbioru. Odpady wielkogabarytowe np. meble, a także odpady problematyczne, niebezpieczne, elektrośmieci mieszkańcy mogą **nieodpłatnie** oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Jabłonce. PSZOK znajduje się bazie Zakładu Gospodarki Komunalnej (za Domem Ludowym w Jabłonce), jest czynny w pierwszą i trzecią sobotę każdego miesiąca w godzinach 8:00-12:00.

Gmina Dydnia

PROGRAM CZYSZE POWIETRZE

Właściciele domów jednorodzinnych mają możliwość uzyskania dotacji na wymianę przestarzałych pieców, a także termomodernizację domów (ocieplenia domu, wymianę okien i drzwi, zainstalowania fotowoltaiki) w ramach Programu Czyste Powietrze. Szczegóły dotyczące programu można znaleźć na stronie www.czystepowietrze.gov.pl

Gmina Dydnia

**DBAMY
O JAKOŚĆ
NASZEGO
POWIETRZA**

Zastanawiamy się czasem skąd dzisiaj tyle chorób, nowych postaci nowotworów, dolegliwości układu krążenia, układu oddechowego? Skąd u dzieci biorą się alergię, astma? Wiele z tych chorób ma związek z pogarszającym się stanem naszego środowiska, a w szczególności powietrza. Co możemy zrobić, żeby zmniejszyć ryzyko wystąpienia ciężkich chorób u nas i naszych rodzin? Na pewne rzeczy MAMY WPŁYW. Zmieniając niektóre przyzwyczajenia, zadamy o lepszą i zdrowszą przyszłość – naszą i naszych rodzin.

CO TO JEST NISKA EMISJA?

Niska emisja oznacza wprowadzenie **szkodliwych pyłów i gazów do niskich warstw atmosfery**. Pyły i gazy te utrzymują się na wysokości **do 40 m przy powierzchni ziemi**, czyli w bezpośredniej przestrzeni naszego życia.

Niska emisja powstaje między innymi wskutek:

- spalania śmieci w warunkach domowych,
- palenia węglem w sposób nieefektywny,
- palenia w domowych piecach opałem złej jakości.

Niska emisja powstaje między innymi wskutek:

- spalania śmieci w warunkach domowych,
- palenia węglem w sposób nieefektywny,
- palenia w domowych piecach opałem złej jakości.

JAKIE JEST RYZYKO SPALANIA ŚMIECI?

Wskutek spalania nieodpowiednich materiałów w domowych piecach do naszego powietrza dostaje się bardzo wiele szkodliwych substancji. Substancje te osiadają również w glebie i przedostają się do wody zatruwając w ten sposób **całe środowisko**. Poprzez oddychanie, jedzenie, picie wody – toksyczne substancje dostają się do naszego organizmu, a tam kumulują się w narządach i tkankach. W dłuższej perspektywie czasu ma to bardzo poważne konsekwencje dla naszego zdrowia.

CZEGO NIE WOLNO SPALAĆ W DOMOWYCH PIECACH?

- Plastik, folii, gumy
- Lakierowanego drewna i mebli
- Obuwia i odzieży
- Kolorowego papieru (np. katalogów, kolorowych gazet)
- Mokrego drewna
- Opału niskiej jakości (miału, węgla brunatnego, mułów)

DIOKSYNY

są bardzo niebezpiecznymi związkami chemicznymi powstającymi poprzez spalanie m.in. plastiku, folii, gumy, lakierowanego drewna, płyt wiórowych. Do organizmu człowieka dostają się przez drogi oddechowe, pożywienie, skórę. Dioksyne mogą przez bardzo długi czas kumulować się w organizmie człowieka przyczyniając się do problemów w działaniu układu hormonalnego, układu nerwowego, układu odpornościowego, układu oddechowego i układu krążenia, mogą także prowadzić do niepłodności oraz wad płodu. Szkodliwość dioksyn może ujawniać się jeszcze w drugim pokoleniu, mimo że dana osoba nie była już bezpośrednio wystawiona na ich działanie.

FURAN

w organizmie człowieka furan wchłania przez układ pokarmowy i oddechowy, natomiast przez krew pępowinową oraz łożysko przenika do organizmu rozwijającego się płodu. Furan kuluje się w wątrobie i nerkach. Ma działanie **kancerogenne**, czyli przyczynia się do wystąpienia nowotworu wątroby, pęcherzyka żółciowego i jelit. Ponadto podczas jego metabolizmu powstaje jeszcze bardziej toksyczny związek, który wykazuje działanie **cytotoksyczne** – uszkadzające komórki.

BENZO(A)PIREN

jest substancją silnie **rakotwórczą**. Wydziela się przede wszystkim podczas spalania niskiej jakości opału i węgla (w piecach o niskim standardzie) oraz śmieci (głównie plastiku). Do organizmu wchłaniany jest poprzez układ oddechowy i pokarmowy. Jest czynnikiem silnie **kancerogennym**, a więc jednym z głównych czynników wywołujących nowotwory. Ponadto uszkadza płodność i ma negatywny wpływ na rozwój płodu. W Polsce emisja benzo(a)pirenu wielokrotnie przekracza bezpieczne normy, w niektórych miejscach nawet 40-krotnie.

METALE CIĘŻKIE

dostają się do powietrza przez spalanie m.in. kolorowego papieru, gumy. **Ołów** wchłania się do organizmu przez układ pokarmowy i oddechowy. W niewielkich ilościach może przenikać również przez skórę. Ołów kuluje się w tkankach miękkich, krwi oraz kościach. Jego obecność w ciele człowieka zaburza pracę całego organizmu – układu nerwowego, układu odpornościowego, mózgu, serca, nerek, może uszkadzać szpik kostny, wpływa na rozwój nadciśnienia, miążdżycy, wywołuje zaburzenia płodności – zarówno u kobiet jak i u mężczyzn. Ma negatywny wpływ na rozwój płodu – zwiększa ryzyko wystąpienia wad wrodzonych, a także trudności rozwojowych w późniejszych etapach życia.